

Yeni Türkiye

bu sayıda

10

yargı reformu özel sayı 1

yargı reformu / sorunlar / yargı hakkı / anayasa ve
yargı / yargı bağımsızlığı / yargının hızlandırılması /
medenî usul reformu / ceza adaleti reformu / idarî
yargı reformu / malî yargı / adlî teşkilât, mahkemeler /
hakimlik, savcılık, avukatlık / hukuk eğitimi / felsefe

/ tarih siyaset adamları M KALEMLİ / Ş KAZAN / M. AĞAR / M.
YAZICIOĞLU / H. CİNDORUK / Y. HATİBOĞLU / H. KORKMAZCAN / S. OKTAY / O.
SUNGURLU / N. CEVHERİ / A. TEKDAL / N. ÇETİNKAYA / A. İYİMAYA / S. A. EMRE /
M. ONEY / B. ÖZDEMİR / A. SAV / G. ÇAPOĞLU / Ö. KIRLI / E. KARAA / C. KIRCA
yargıçlar Y. G. ÖZDEN / M. UTKU / V. GÖNÜL / H. YARDIMCI / G. DİNÇER /
T. CANDAN / S. SELÇUK / N. ALAN / E. DOĞU / K. KESKİN / C. İ. GÜNAY / M. OYTAN
/ D. TOPALOĞLU / A. GÜVEN / M. TURHAN / Y. S. BALO yöneticiler
U. İBRAHİMHAKKIOĞLU / İ. BİNARK / U. AKTALAY / M. T. YÜCEL / C. S. GÜRÇAY
/ Ş. ÜNAL bilimadamları, uzmanlar A. AKGÜNDÜZ / F. S.
AKINCI / A. AKMAN / Ş. AKYOL / Y. ALİFENDİOĞLU / A. T. ALKAN / V. ARAL / S.
ARMAĞAN / A. ARPACI / E. ARTUK / Ç. AŞÇIOĞLU / Ü. AZRAK / A. BARDAKOĞLU
/ Ö. F. BATİREL / K. BAYRAKTAR / P. BİLGİN / A. BOLAK / E. CİHAN / B. ÇAĞLAR /
A. ÇELİKEL / K. ÇİÇEK / T. DEMİRBAŞ / H. DOMANIÇ / S. DÖNMEZER / T. ERDİNÇ /
E. EREM / T. ESENER / M. FEYZİOĞLU / E. GÖZE / A. GÜNDÜZ / S. GÜRAN / Ü.
GÜRKAN / Ü. T. GÜVEN / Z. HAFİZOĞULLARI / H. HATBİ / N. L. İSLAM / S.
KARAHAN / H. KARAMAN / Y. KARAYALÇIN / A. KILIÇOĞLU / A. KOÇ / H.
KONURALP / E. KURAN / Z. MAHMUTYAZICIOĞLU / E. MÖROĞLU / İ. ONUR / İ.
ORTAYLI / T. ÖNEN / İ. H. ÖZAY / G. ÖZKAN / E. ÖZSUNAY / S. ÖZTEK / B.
ÖZTÜRK / O. M. ÖZTÜRK / İ. POSTACIOĞLU / C. ŞAHİN / A. ŞAHİNOĞLU / C.
ŞANLI / A. ŞENEL / D. TERCAN / A. TEZEL / N. TOROSLU / A. C. TUNCAY / M.
TÜRKER / F. ÜÇİŞİK / D. YARSUVAT / F. D. YAŞAMIŞ / Y. YAYLA / E. YENİSEY / E.
YILMAZ / E. YURTCAN / T. T. YÜCE / Y. ZABUNOĞLU / S. ZAIM / A. ZEVKLİLER
avukatlar Y. AK / T. ALEMDAROĞLU / M. A. BULUT / S. ÇEKMEGİL / İ. H.
DUMAN / K. EKŞİOĞLU / H. ERKENCİ / M. A. HAYTA / T. İNAL / R. MAĞAT / E.
ÖZGEN / M. PALA / N. POYRAZ / A. SANLI / S. TAŞPINAR / K. YENİCE / E. YÜCEL

Yargı Bağımsızlığı ve Hakimlik Teminatı

Gürsel Özkan *

Yargı bağımsızlığı (mahkemelerin bağımsızlığı), hakimlerin yasama ve yürütme karşısında bağımsız oldukları, her ne sebeple olursa olsun bu organların hakimlere emir vermeyecekleri anlamına gelmektedir. Bu bakımdan gerek yasaların Anayasaya uygunluğunun denetlenmesinde, gerek yönetimin hukuka bağlılığını sağlamada, gerekse genel olarak bütün yasaların uygulanmasında, yargı organlarının bağımsızlığı büyük önem taşımaktadır.⁽¹⁾

Anayasa, yargı bağımsızlığını ve hakim teminatını sağlamak amacıyla ayrıntılı kurallar getirmiştir.

Anayasanın 9. maddesinde, yargı yetkisinin, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı, hüküm altına alınmış bulunmaktadır. Yargı bağımsızlığıyla ilgili hüküm, 138. maddede düzenlenmiş olup, bu maddeye göre, "hakimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisi'nde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz ya da herhangi bir beyanda bulunamaz. Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez" görüldüğü gibi, mahkemelerin bağımsızlığı, hakimlerin yürütme ve yasama organına bağlı olmadıkları, onlardan bağımsız oldukları bu iki organın hakimlere emir ve talimat vermeyeceği; tavsiyelerde bulunamayacağı anlamına gelmektedir. Hakimlik teminatı ise, hakimlerin bağımsızlığını korumaya hizmet eden müesseselerden sadece biri, fakat en önemlisidir.⁽²⁾

Mahkemelerin organ olarak bağımsızlığı, ancak yargı fonksiyonunu ifa eden hakimlerin teminatlı bir statüye kavuşturulmaları, yani herhangi bir baskı veya tehditle karşılaşmaksızın görevlerini tam bir serbestlik ve tarafsızlıkla yerine getirebilmeleri ile gerçek bir anlam kazanır. Çeşitli unsurlardan oluşan hakimlik teminatının en önemli unsuru hakimlerin azlolunamaması ilkesidir.⁽³⁾

Anayasanın "Hakimlik ve Savcılık Teminatı" başlığını taşıyan 139. maddesine göre, "Hakimler ve savcılar azlolunamaz, kendileri istemedikçe Anayasada gösterilen yaştan önce emekliye ayrılamaz bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa, aylık, ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamaz. Ancak, şüphesiz ki hakimlik teminat yalnız hakimlerin azlolunamaması ile sağlanamaz. Eğer yürütme veya yasama organı azil dışındaki çeşitli yollardan da bir hakim mesleki hayatı ve özlük hakları üzerinde etkili olabiliyorsa, hakimlik teminatı etkinliğini kaybeder.

Hakimlik teminatının, amaçlarına uygun şekilde gerçekleştirilmesi açısından en önemli pratik sorun, hakimlerin tayin, nakil, de-

(2) Başbakanlık İdarî Geliştirme Başkanlığı Mülhavi.

(1) ÖZKAN, G., Hukuk Devleti ve Yargı Denetimi, Ankara-1995, S. 23.

(2) KURU, B., Hakim ve Savcılar Bağımsızlığı ve Teminatı, Ankara-1966, S. 6.

(3) ÖZBUDUN, E. Türk Anayasa Hukuku, Ankara-1990, S.347-353.

netim ve disiplin gibi özlük işlerinin ne tür bir organ veya kurul tarafından yapılacağıdır. Bu işlemlerin yürütme organına bırakılması halinde hakimlik teminatının değer ve etkinliğini pek büyük ölçüde kaybedeceği şüphesizdir.

Anayasa, 159. maddesinde, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre kurulup görev yapacağını öngörmüştür. Ancak, Hukuk Devleti ilkesinin önemli gereklerinden biri olan hakimlik teminatını, üyelerinin çoğu hakimlerden oluşmakla birlikte, gördüğü fonksiyonun niteliği itibariyle idari bir organ olan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun idari işlem niteliğindeki kararlarının yargı denetimi dışında tutulması, hakimlik teminatını zedelemektedir. Nitekim, Anayasa Mahkemesi, Hakim ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından, adli yargıda görevli hakim ve savcılarının idari yargıda hakim ve savcılık görevlerine nakledilebileceklerini düzenleyen 3446 sayılı Kanunun 2. maddesini, "Anayasanın yargı ayrılığı, yargı bağımsızlığı ve hakimlik güvencesi ilkelere aykırılığı gerekçesiyle"⁽⁴⁾ iptal etmiştir.

Hakim ve savcılarının denetimi 1961 Anayasası döneminde, hakim ve savcılar için kurulmuş yüksek kurullar tarafından atanan müfettişler vasıtasıyla yapılmıyordu, 1982 Anayasası, bu denetimin Adalet Bakanlığının izni ile Adalet Müfettişleri tarafından yapılacağını öngörmüştür.⁽⁵⁾ Bu durum da yargı bağımsızlığını zedelemektedir. Çünkü, bu müfettişler ancak Adalet Bakanının izni ile görevlerini yerine getirebilmektedirler.⁽⁶⁾ Her ne kadar denetim ve soruşturma bu müfettişler tarafından yapılmakta; bunun sonucunda verilecek her türlü ceza da yine ancak Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından verilmekte ise de; denetim sonucunda Kurula sunulan kararın sonuca etkili olacağı ve bu kararı hazırlayan müfettişlerin de siyasal bir makam olan Adalet Bakanına bağlı olduğu gözönünde bulundurulduğunda, bu durumun sakıncalı olduğu açıkça görülmektedir. Bu nedenle, denetimin 1961 Anayasası'nda olduğu gibi, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından atanan ve ona karşı so-

rumlu olan müfettişlerce yapılması daha yerinde olurdu.⁽⁷⁾

Adalet Bakanının, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ilk toplantısında onaya sunulmak üzere, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde hizmetin aksamaması için, hakim ve savcılar geçici yetki ile "görevlendirebilmesi"ne ilişkin, Anayasanın 159. maddesinin son fıkrası hükmü de, yargının bağımsızlığı ve bu yöndeki teminatlara ilişkin hükümlerle bağdaşmamaktadır.⁽⁸⁾

Hakim ve savcılar mesleğe alınırken, yani staja başlatılmak üzere yapılan belirlemede Adalet Bakanı; staj sonrası yapılacak atamada ise, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun yetkili olması da yargının bağımsızlığını zedelemekte mesleğe alınan hakim ve savcılarının mesleğe alınmadan atanmalarına ve daha sonraki özlük işlerine kadar yalnızca bağımsız bir kurulun yetkili olması gerekmektedir.⁽⁹⁾

Bunun yanında, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna Yargıtay ve Danıştay'dan gelen üyelerin Cumhurbaşkanı tarafından seçilmesi de yargı bağımsızlığını olumsuz yönde etkilemektedir.⁽¹⁰⁾ Çünkü bugünkü seçim sistemine göre, Cumhurbaşkanı, belirli bir siyasi parti içinden seçilerek bu göreve gelmektedir. Belirli bir partinin görüşlerini benimsemiş ve o partinin meclisteki tutum ve oylarıyla bu makama gelmiş kişi, bu sıfatı aldıktan sonra partisinden tamamen kopamayacak ve yapacağı tasarruflarda politik düşüncesini yansıtmaktan kaçınmayacaktır.

Yargı bağımsızlığı ilkesi ile bağdaşmayan bir diğer husus da, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 10. maddesinin son fıkrasında yer alan, Kurulun Adalet Bakanlığında toplanacağına ilişkin hükümdür. Her yönü ile tarafsızlığının ve bağımsızlığının

(4) AYM, E., 1988/32, K:1989/10, K.T.28.2.1989, 22.6.1989 gün ve 20203 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

(5) Any. m.144, 2802 sayılı H.S.Y.K. Kanunu m.83,99,100.

(6) YURTCAN, E., Ceza Yargılaması Hukuku, İstanbul-1987, S.55.

(7) ÖZBUDUN, S.352.

(8) ÖZBUDUN, S.350.

(9) DEMİRKOL, F., Yargı Bağımsızlığı (T.C. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul-1987, S.160.

(10) ÜNVER, Y., Yargı Bağımsızlığı Açısından Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu. İHFM, Cilt:III, Sayı:1-4, İstanbul-1991 S.189.

tanınması gereken, yargı hakkında en etkili kararları veren ve yüksek bir Anayasal kuruluş olan Kurulun, bu açıdan da bağımsızlığı sağlanmalıdır. Kurulun ayrı ve kendine ait binası olmalı ve giderleri Adalet Bakanlığınca değil, diğer Anayasal kuruluşlar gibi kendine özgü bütçesi tarafından karşılanmalıdır.

Ayrıca; Anayasanın 159. maddesinin 4. fıkrasında, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları aleyhine yargı yoluna başvurulamayacağı hükme bağlanmış bulunmaktadır. 1982 Anayasasından önce, Milli Güvenlik Konseyi döneminde çıkarılan 13.5.1981 gün ve 2461 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 12. maddesinde de anılan Anayasanın 159. maddesine paralel bir hükmün yer aldığı görülmektedir. Bu hükme göre, İtirazları İnceleme Kurulunca, "İtiraz üzerine verilen karar kesindir. Bu karar hakkında başka bir idari ya da kazai mercie başvurulamaz" denilmektedir.

Bu durumda, Anayasanın 125/1. maddesinde yer alan ve "İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır" hükmü gereğince, Anayasanın 159/4. maddesinde yer alan "Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararlarına karşı yargı mercilerine başvurulamaz" hükmünün Anayasa aykırılığı iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamayacağı açıktır. Kaldı ki, Anayasanın geçici 15. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, konsey döneminde çıkarılmış bulunan 2461 sayılı kanun hakkında Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunma imkanı fiilen kapatılmıştır.

Bu Kurul kararlarının yargısal denetim dışında bırakılması, devleti yöneten iktidar sahiplerinin egemenliği karşısında, kişilere bağımsız bir "haklar" ve hürriyetler alanı tanıyan ve iktidar sahiplerine bu hak alanına yapılacak müdahale ve tecavüzlere karşı yargı teminatı koyarak iktidar sahibi kurum ve kişilerin bu iktidarı Anayasaya diğer kanunlara ve hukukun temel ilkelerine uygun şekilde kullanmasını sağlayan devlet olan hukuk devleti⁽¹¹⁾ ile de bağdaştırmak mümkün olmamaktadır. Kaldı ki, 1961 Anayasası döneminde, 1971'de yapı-

lan değişiklik ile aynı hüküm 1977 yılında Anayasa Mahkemesince verilen kararla⁽¹²⁾ iptal edilmişti.

Bu durumda, Anayasanın 159. maddesinde değişiklik yapılması ve Anayasanın geçici 15. maddesinin kaldırılması zorunluluğu ortadadır.

Zira, bu Kurulun çoğunluğu hakim olan üyelerden oluşmakla birlikte, gördüğü fonksiyon ve yaptığı işlemler idari nitelikte olup, idari işlemlere karşı da yargı yoluna gidilebileceği yine Anayasanın yargı yolu başlıklı 125. maddesinde yer almıştır.

İdare hukukumuzun kaynağını oluşturan Fransız hukukunda, Yüksek Hakimler Konseyi kararlarına karşı Devlet Şurasına başvurulabilmekte⁽¹³⁾ olması da ayrıca bu Kurul kararlarının yargısal denetime tabi tutulması gereğini ortaya koymaktadır.

Bunun yanında, normal bir vatandaş, kendisi hakkındaki herhangi bir idari işleme karşı yargı yoluna başvurabilirken, hakim ve savcıların, haklarındaki böyle bir işleme karşı (özellikle bu işlem bağımsızlık ve teminatlar ile çeliştiğinden) yargı yoluna gidememeleri yargı bağımsızlığı ile bağdaşmamaktadır. Böyle bir durumda yargıya tanınan bağımsızlık ve teminatların değerini kaybetmesi her zaman mümkün olabilecektir.⁽¹⁴⁾

Adalet Bakanının başkanlığında Adalet Bakanlığı Müsteşarı ve 3 asil - 3 yedek Yargıtay üyesi ile 2 asil - 2 yedek Danıştay üyesinden müteşekkil kurulun oluşumu da kurulun alacağı kararların niteliğini etkilemektedir. Bilindiği gibi, kurulun üyelerinin çoğunluğu hakimdir. Ancak, hakim üyelerin çoğunlukta olması, verilecek kararın adil (bağımsız) olacağı sonucunu doğurmamaktadır. Eğer öyle olsaydı yargılama hukukunda alt derece mahkemelerinin kararlarına karşı kanun yollarının kabul

(11) VELİDEDEOĞLU, H.V., Türk Anayasası Açısından Hukuk Devleti Kavramı, 5 Nisan 1974'te İzmir Barosunca Düzenlenen Sempozyuma Sunulan Tebliğ, DD, Sayı:11, Ankara-1974.

(12) AYM, E., 1977/72, K:1977/117. K.T. 27.9.1977, AMKD, Sayı:15, S.444.

(13) DEMİRKOL, S.22.

(14) OZAY, İ.H., Devlet İdari Rejim ve Yargısal Korunma, Cilt III, İstanbul-1990, S.23-24.

edilmesi ve üst derece mahkemelerinin kararlarına karşı da direnebilme (ısrar etme) imkânının getirilmemesi gerekirdi.⁽¹⁵⁾ Kaldı ki, çoğunluğunu hakimlerin oluşturduğu bu kurulda, kararlar her zaman hakimlerin ağırlığı ile çıkmayabilir. Örneğin; bir karar için, hakim üyelerden üç tanesinin muhalefet ettiğini düşünelim. Geriye kalan iki hakim üye, kararın çıkması lehinde olsunlar. Bu durumda karar çıkmayacaktır. Ancak, bu iki hakim üyenin, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun diğer iki üyesi olan Adalet Bakanı ile Adalet Bakanlığı Müsteşarı yönünde oy kullanmaları durumunda, bu kararın çıkmasında etkili olan, hakim üyeler değil, parti mensubu olabilen bakan ile idarenin elemanı olan müsteşardır. Bundan dolayı, bu kurulun bağımsızlığı, ancak üyelerinin bağımsız olması ile mümkün olabilecektir ve bu şekildeki bir kuruldan bağımsız kararlar çıkabilecektir. Bağımsız kurula, bağımsız olmayan üyeler karıştırılınca, belirtilen nedenle üyelerin çoğunluğunun hakim olmasının bir anlamı olmayabilir.⁽¹⁶⁾ Böylece, ancak üyelerinin tamamen bağımsız olmaları ve sayıları az dahi olsa, bağımsız olmayan kişilerin bu kurula kaulmamaları halinde, bağımsız bir kuruldaki söz edilebileceği açıkça görülmektedir.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna üye hakimlerin bu görevlerini yaparken asli görevlerinin devam etmesi de, kurul üyelerinin daha verimli çalışabilmeleri ve yargı teşkilatına karşı bağımsız davranabilmeleri bakımından önemli bir eksiklik oluşturmaktadır.

Ayrıca, Adli ve İdari Yargı hakim ve savcılar için Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun oluşumunun da ayrı ayrı olarak belirlenmesi, kurulun temsil ettiği yargı düzeni bakımından daha adil olacaktır.

Sonuç olarak; tüm idari faaliyetlerin, eksiksiz yazılı hukuk kurallarına bağlanması imkânsız olmaktadır. Kamu hizmetlerinin gide- rek çoğalması ve teknik nitelik alması da takdir yetkisinin genişlemesinde önemli bir etkidir. Hizmet gereklerine en uygun çözümün getirilebilmesi için, her halde idarenin

takdir yetkisi olacaktır. Üzerinde durulacak husus, hukuk devletinde takdir hakkının subjektif, keyfi bir kullanışa yönelmesini önlemek, objektif ölçüler içinde, hukuka uygun olarak işlemesini sağlamaktır.⁽¹⁷⁾

Hukuk devletini polis devletinden ayıran özelliklerden birisi, idarenin takdir hakkını kullanırken kamu yararı düşüncesine üstünlük tanınması, keyfilikten ve hataya düşmekten titizlikle kaçınması, diğeri ise; takdire de dayan- sa tüm idari tasarrufların yargı denetimine tabi tutulmasıdır.

Anayasanın 159/3. maddesi ile Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun tüm kararları yargı denetimi dışında tutulmuştur. Böylece Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun adli ve idari yargı hakim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, geçici yetki verme, yükseltme ve birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülme- yenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevinden uzaklaştırma işlemleri ile kanunlarla verilecek diğer görevlere ilişkin işlemleri yargı denetiminin kapsamı dışında tutulmuştur. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun, yürütme organının etkisinde bir Kurul olması nedeniyle idari yargı denetimine getirilen bu kısıntının, hakim ve savcılar hukuki güvenceden yoksun kaldığı tartışmasızdır.

Anayasamızda yer alan idari yargıya başvuruyu engelleyen hükümler ve bunlara paralel olarak Anayasa Mahkemesince iptali önlenecek yasal hükümler nedeniyle, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesi uyarınca, medeni ve siyasi hakları elinden alınan, mağdur edilen vatandaşlarımızın bu arada hakim ve savcılarımızın Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna başvuru hakkı olması ve Adalet Divanında ülkemizin yargı yetkisini tanımış bulunması dolayısıyla, bu yolu zorlamaları ve özellikle Yüksek Mahkemelerimizin Sözleşme hükümlerini uygulaması gerekmektedir.

(15) DEMİRKOL, S.127.

(16) DEMİRKOL, S.126.

(17) ÖZKAN, S.195.

Bibliyografya

1) DEMİRKOL Ferman, Yargı Bağımsızlığı (T.C. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi) İstanbul-1987.

2) KURU Baki, Hakim ve Savcıların Bağımsızlığı ve Teminatı, Ankara-1966.

3) ÖZAY İl Han, Devlet İdari Rejim ve Yargısal Korunma, Cilt:III, İstanbul-1990.

4) ÖZBUDUN Ergün, Türk Anayasa Hukuku, Ankara-1990.

5) ÖZKAN Gürsel, Hukuk Devleti ve Yargı Denetimi, Ankara- 1995.

6) ÜNVER Yener, Yargı Bağımsızlığı Açısından Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, IHFM, Cilt:III, Sayı:1-4, İstanbul-1991.

7) VELİDEDEOĞLU Hıfzı Veldet, Türk Anayasası Açısından Hukuk Devleti Kavramı Danıştay Dergisi, Sayı:11, Ankara-1974.

8) YURTCAN Erdener, Ceza Yargılaması Hukuku, İstanbul-1987.